

Proefpersoneninformatie voor deelname aan wetenschappelijk onderzoek

De LacSa studie

Een onderzoek naar factoren die de samenstelling van moedermelk beïnvloeden.

Inleiding

Geachte mevrouw,

Met deze informatiebrief willen we u vragen of u mee wilt doen aan wetenschappelijk onderzoek. Meedoen is vrijwillig. U leest in deze brief om wat voor onderzoek het gaat, wat het voor u betekent, en wat de voor- en nadelen zijn. Het is veel informatie. Wilt u de informatie doorlezen en besluiten of u mee wilt doen? Als u wilt meedoen, willen we u vragen de formulieren in bijlage C en D in te vullen.

Stel uw vragen

Op basis van de informatie in deze informatiebrief kunt u een weloverwogen beslissing nemen over uw deelname. Daarnaast raden wij u aan om het volgende te doen:

- Stel vragen aan de onderzoeker die u informatie geeft.
- Praat met uw partner, familie, of vrienden over dit onderzoek.
- Stel vragen aan de onafhankelijk deskundige, Dr. N. Muhsen.
- Lees de informatie gegeven op: www.rijksoverheid.nl/mensenonderzoek.

1. Algemene informatie

De Wageningen Universiteit (opdrachtgever) heeft dit onderzoek opgezet, met financiering vanuit de afdeling Humane Voeding en Gezondheid van de Wageningen Universiteit. Het onderzoek is goedgekeurd door de WUR-Ethische Onderzoekscommissie voor niet-medisch onderzoek in overeenstemming met de Nederlandse Ethische Code voor onderzoek in de sociale- en gedragswetenschappen, waarbij menselijke deelnemers betrokken zijn. Voor dit onderzoek zijn 120 proefpersonen nodig uit de provincie Gelderland, Utrecht, en Noord-Brabant in Nederland.

2. Wat is het doel van het onderzoek?

Het doel van de LacSa studie is om inzicht te krijgen in factoren die de samenstelling van moedermelk beïnvloeden. We kijken onder andere naar het verschil in moedermelk samenstelling: 1) over een aantal opeenvolgende dagen (dag-tot-dag variatie), en 2) tussen de eerste 2-3 minuten moedermelk en de laatste minuten moedermelk van een voeding (voor-en achter melk). Ook kijken we of de voedingsinname van de moeder invloed heeft op de samenstelling van haar melk. Deze informatie is zowel van belang voor onderzoeksdoeleinden als voor het opstellen van toekomstige voedingsadviezen voor vrouwen die borstvoeding geven.

Met de LacSa studie willen we antwoord geven op de volgende vragen:

1. In hoeverre varieert de nutriëntensamenstelling van moedermelk van dag tot dag?
2. In hoeverre varieert de nutriëntensamenstelling van moedermelk tussen voor- en achter melk?
3. Heeft de voedingsinname van moeder invloed op de voedingsstoffen in moedermelk?

3. Wat is de achtergrond van het onderzoek?

Het belang van exclusieve borstvoeding tot de leeftijd van 6 maanden en aanvullende voeding tot de leeftijd van 2 jaar is uitvoerig onderzocht. Moedermelk voorziet de baby van de best mogelijke voeding; onder andere doordat moedermelk een belangrijke rol speelt bij de opbouw van het immuunsysteem en bescherming tegen ziekten op latere leeftijd. Dit zijn we te weten gekomen door de gezondheid van baby's die moedermelk hebben gekregen te vergelijken met de gezondheid van baby's die kunstvoeding hebben gekregen. We weten ook dat de samenstelling van moedermelk niet altijd hetzelfde is en wordt beïnvloed door bijvoorbeeld de lactatiefase, het tijdstip van de dag, het borstvoedingspatroon, het seizoen, de zwangerschapsduur, en de voedingsinname van de moeder. Van veel van deze factoren weten we echter niet hoe groot de invloed op de moedermelk samenstelling is. We willen daarom graag meer inzicht krijgen in de factoren die de moedermelk samenstelling beïnvloeden. Daarmee hopen we beter te begrijpen waardoor gezondheidsverschillen ontstaan tussen baby's die moedermelk krijgen en baby's die kunstvoeding krijgen.

4. Hoe verloopt het onderzoek?

Hoelang duurt het onderzoek?

Doet u mee met het onderzoek? Dan duurt dat in totaal ongeveer een week, waarin u op 5 opeenvolgende dagen gevraagd wordt om een aantal vragenlijsten in te vullen, uw voedselinname bij te houden en moedermelk te verzamelen. Met de vragenlijsten wordt informatie over u en uw baby verkregen.

Stap 1: bent u geschikt om mee te doen?

We willen eerst weten of u geschikt bent om mee te doen. Daarom vragen we u eerst om een vragenlijst in te vullen om te zien of u:

- o ouder bent dan 18 jaar;
- o in uw laatste trimester van uw zwangerschap bent of u minder dan 6 maanden geleden bent bevallen;
- o van plan bent om tot 6 maanden na de bevalling uitsluitend borstvoeding te geven of momenteel uitsluitend borstvoeding geeft*;
**met uitzondering van oefenhapjes in maand 5 en 6.*
- o in staat bent om moedermelk voor ons te verzamelen tussen de 2e week en de 6e maand na de geboorte;
- o van Nederlandse afkomst bent;
- o bevallen bent in de 38^e, 39^e, 40^e, of 41^e zwangerschap week;
- o vaginaal bent bevallen;
- o Geen gediagnosticeerde maag-darm ziekten heeft;

- Voor de zwangerschap een maximale BMI van 25 had;
- schriftelijke toestemming geeft voor het gebruik van uw data.

En om vast te stellen of uw baby:

- geen gediagnosticeerde (chronische) ziekte heeft;
- een geboortegewicht had van minimaal 2,5 kg (2500 gram);
- tot nu toe geen antibiotica heeft gebruikt.

Let op: het kan voorkomen dat u gezond bent, maar dat u toch niet mee kunt doen. De onderzoeker zal u daar meer over vertellen.

Het is helaas niet mogelijk om mee te doen als u:

- een tweeling/meerling verwacht;
- geen borstvoeding kunt geven;
- op dit moment een dieet volgt om af te vallen;
- geen Nederlands kunt spreken en/of lezen.

Stap 2: onderzoeken en metingen

De studiedagen zullen in overleg met u worden gepland. We verwachten dat alle metingen in dit onderzoek in totaal 3 uur van uw tijd kosten.

We doen de volgende onderzoeken en metingen:

- U vult een **vragenlijst** in met vragen over uw demografische gegevens (leeftijd, werk, opleidingsniveau, etc.), medicijngebruik, leefstijl (slaap, stress, voeding, beweging/activiteiten), kinderen, voedingsmiddelen die niet regelmatig gegeten worden, zwangerschap, bevalling en gezondheid van uw baby en voeding van uw baby. Het invullen van deze vragenlijst kost ongeveer 30 minuten. De vragenlijst geeft ons informatie over factoren die van invloed zijn op de samenstelling van moedermelk.
- U vult 5 keer een **voedingsdagboekje** in. Deze informatie geeft ons inzicht in uw gebruikelijke voedingsinname. Met deze informatie gaan we kijken of er een verband is tussen uw voeding en de samenstelling van de moedermelk. Het invoeren van het dagboekje kost ongeveer 15 minuten per dag.
- Op 5 ochtenden kolft u de **moedermelk** van de eerste voeding op die dag; de melk wordt gebruikt om te meten welke voedingsstoffen er in uw moedermelk zitten. U kolft de hele voeding waarvan we u vragen: 1) een beetje melk van de eerste 2-3 minuten in een apart flesje te bewaren, 2) een beetje melk van de laatste minuten in een apart flesje te bewaren, 3) de resterende melk samen te voegen, goed te mixen en daarvan ook een kleine hoeveelheid in een apart flesje te bewaren. De resterende melk daarvan kunt u gebruiken om uw baby te voeden. Aan het einde van de 5 onderzoeksdagen halen wij de melk bij u thuis op. Per dag kost het verzamelen van moedermelk ongeveer 10 minuten.

- U verzamelt voor ons eenmalig gedurende 24 uur uw **urine**, dit kost u 10 minuten, de hele dag door. Daarbij verzamel je eenmalig een beetje **ontlasting** van uw baby uit de luier, ook dit kost u 10 minuten.
- In bijlage B staat welke metingen we op elke studiedag uitvoeren.

5. Welke afspraken maken we met u?

We willen graag dat het onderzoek goed verloopt. Daarom maken we de volgende afspraken met u:

- U doet tijdens dit onderzoek niet mee aan een ander (medisch) wetenschappelijk onderzoek.
- U bent thuis op het moment dat het huisbezoek gepland staat; uiteraard plannen we dit in overleg.
- U verzamelt de moedermelk zoals omschreven in de instructies.
- U neemt contact op met de onderzoeker indien:
 - u plotseling gezondheidsproblemen krijgt;
 - u niet meer mee wilt doen aan het onderzoek.
 - uw telefoonnummer, adres of e-mailadres verandert.

6. Van welke bijwerkingen, nadelige effecten of ongemakken kunt u last krijgen?

Wij verwachten geen bijwerkingen of complicaties door deelname aan het onderzoek. Er wordt namelijk geen bloed afgenomen of medicatie gegeven. U vult enkel een aantal vragenlijsten in en verzamelt moedermelk, urine en ontlasting van uw baby voor ons. Wel kan dit veel tijd kosten en invloed hebben op uw dagelijkse gewoonten op de betreffende studiedagen.

7. Wat zijn de voordelen en de nadelen als u meedoet aan het onderzoek?

Meedoen aan het onderzoek kan voor- en nadelen hebben. Hieronder zetten we ze op een rij. Denk hier goed over na, en praat erover met anderen.

U heeft zelf geen voordeel van meedoen aan dit onderzoek. Maar met uw deelname:

- helpt u de onderzoekers om meer inzicht te krijgen in factoren die invloed kunnen hebben op de samenstelling van moedermelk;
- helpt u mee in het opstellen van voedingsadvies voor vrouwen die borstvoeding geven.

Meedoen aan het onderzoek kan deze nadelen hebben:

- meedoen aan het onderzoek kost tijd;
- u moet zich houden aan de afspraken die horen bij het onderzoek.

8. Wanneer stopt het onderzoek?

De onderzoeker laat het u weten als er nieuwe informatie over het onderzoek komt die belangrijk voor u is. Vervolgens vraagt de onderzoeker of u blijft meedoen.

Het onderzoek stopt voor u wanneer:

- alle onderzoeken volgens het schema zijn afgerond;
- het gehele onderzoek wordt afgerond;

- u zelf wilt stoppen met het onderzoek. Dat mag op ieder moment. Meld dit gelijk bij de onderzoeker. U hoeft niet uit te leggen waarom u stopt.
- Een van de volgende instanties besluit dat het onderzoek moet stoppen:
 - de opdrachtgever,
 - de overheid, of
 - de medisch-ethische commissie die het onderzoek beoordeelt.

Wat gebeurt er als u stopt met het onderzoek?

De onderzoekers gebruiken de gegevens en het lichaamsmateriaal (moedermelk, urine en ontlasting) die tot het moment van stoppen zijn verzameld. Op uw verzoek kan het verzamelde lichaamsmateriaal worden vernietigd. Geef dit door aan de onderzoeker.

9. Wat gebeurt er na het onderzoek?

Krijgt u de resultaten van het onderzoek?

Ongeveer een jaar na uw deelname laat de onderzoeker u weten wat de belangrijkste uitkomsten van het onderzoek zijn. Als u dat wilt, wordt u door middel van een nieuwsbrief tijdens de studie op de hoogte gehouden van de studievoortgang en resultaten.

10. Wat doen we met uw gegevens en lichaamsmateriaal?

Doet u mee met het onderzoek? Dan geeft u ook toestemming om uw gegevens en lichaamsmateriaal te verzamelen, gebruiken en bewaren.

Welke gegevens bewaren we?

We bewaren deze gegevens

- uw naam
- uw adres
- uw geboortedatum
- gegevens uit de vragenlijsten en dagboekjes

Welk lichaamsmateriaal bewaren we?

We bewaren de moedermelk, urine en de ontlasting.

Waarom verzamelen, gebruiken en bewaren we uw gegevens en lichaamsmateriaal?

We verzamelen, gebruiken en bewaren uw gegevens en uw lichaamsmateriaal om de vragen van dit onderzoek te kunnen beantwoorden. En om de resultaten te kunnen publiceren.

Hoe beschermen we uw privacy?

Om uw privacy te beschermen geven wij uw gegevens en uw lichaamsmateriaal een code. Op al uw gegevens en lichaamsmateriaal zetten we alleen deze code. De sleutel van de code bewaren we op een beveiligde plek in de universiteit. Als we uw gegevens en lichaamsmateriaal verwerken, gebruiken we steeds alleen die code. Ook in rapporten en publicaties over het onderzoek kan niemand terughalen dat

het over u ging. De gegevens worden enkel gebruikt voor onderzoeksvragen zoals beschreven voor de LacSa-studie.

Wie kunnen uw gegevens zien?

Sommige personen kunnen wel uw naam en andere persoonlijke gegevens zonder code inzien. Dit zijn mensen die controleren of de onderzoekers het onderzoek goed en betrouwbaar uitvoeren. Deze personen kunnen bij uw gegevens komen:

- Een controleur die voor de opdrachtgever werkt.
- Nationale en internationale toezichthoudende autoriteiten. Bijvoorbeeld de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.

Deze personen houden uw gegevens geheim. Wij vragen u voor deze inzage toestemming te geven.

Hoelang bewaren we uw gegevens en lichaamsmateriaal?

We bewaren uw gegevens 15 jaar in de universiteit. Uw lichaamsmateriaal bewaren we ook in de universiteit. Het wordt 15 jaar bewaard om daarop in de loop van dit onderzoek nog nieuwe bepalingen te kunnen doen die te maken hebben met dit onderzoek. Zodra dit niet meer nodig is, vernietigen we uw lichaamsmateriaal.

Mogen we uw gegevens en lichaamsmateriaal gebruiken voor ander onderzoek?

Uw gegevens en uw (overgebleven) lichaamsmateriaal kunnen na afloop van dit onderzoek ook nog van belang zijn voor ander wetenschappelijk onderzoek op het gebied van moedermelk samenstelling. Daarvoor zullen uw gegevens en lichaamsmateriaal 15 jaar worden bewaard in de universiteit. In het toestemmingformulier geeft u aan of u dit goed vindt. Geeft u geen toestemming? Dan kunt u nog steeds meedoen met dit onderzoek.

Wat gebeurt er bij onverwachte ontdekkingen?

Tijdens het onderzoek kunnen we toevallig iets vinden dat belangrijk is voor uw gezondheid of voor de gezondheid van uw baby. De onderzoeker neemt dan contact op met uw huisarts. U bespreekt dan met uw huisarts of specialist wat er moet gebeuren. U geeft met het formulier toestemming voor het informeren van uw huisarts of specialist.

Kunt u uw toestemming voor het gebruik van uw gegevens weer intrekken?

U kunt uw toestemming voor het gebruik van uw gegevens op ieder moment intrekken. Dit geldt voor het gebruik in dit onderzoek en voor het gebruik in ander onderzoek. Maar let op: trekt u uw toestemming in, en hebben onderzoekers dan al gegevens verzameld voor een onderzoek? Dan mogen zij deze gegevens nog wel gebruiken. Voor uw lichaamsmateriaal geldt dat de onderzoekers dit vernietigen nadat u uw toestemming intrekt. Maar zijn er dan al metingen gedaan met uw lichaamsmateriaal? Dan mag de onderzoeker de resultaten daarvan blijven gebruiken.

Wilt u meer weten over uw privacy?

- Wilt u meer weten over uw rechten bij de verwerking van persoonsgegevens? Kijk dan op www.autoriteitpersoonsgegevens.nl.

- Heeft u vragen over uw rechten? Of heeft u een klacht over de verwerking van uw persoonsgegevens? Neem dan contact op met degene die verantwoordelijk is voor de verwerking van uw persoonsgegevens. Voor uw onderzoek is dat:
 - Wageningen Universiteit. Zie bijlage A voor contactgegevens en website.
- Als u klachten heeft over de verwerking van uw persoonsgegevens, raden we u aan om deze eerst te bespreken met het onderzoeksteam. U kunt ook naar de Functionaris Gegevensbescherming van Wageningen Universiteit gaan. Of u dient een klacht in bij de Autoriteit Persoonsgegevens.

11. Krijgt u een vergoeding als u meedoet aan het onderzoek?

Voor het meedoen aan dit onderzoek krijgt u een onkostenvergoeding van €10,-. Ook mag u de Medela handmelkpomp aan het einde van het onderzoek houden. Stopt u vóórdát het onderzoek is afgelopen? Dan krijgt u een lagere vergoeding. De vergoeding voor meedoen aan dit onderzoek wordt opgegeven aan de Belastingdienst als inkomen.

12. Bent u verzekerd tijdens het onderzoek?

U bent niet extra verzekerd voor dit onderzoek. Want meedoen aan het onderzoek brengt geen extra risico's met zich mee. Daarom hoeft de onderzoeker geen extra verzekering af te sluiten.

13. Heeft u vragen?

Vragen over het onderzoek kunt u stellen aan Jill Arends. Wilt u advies van iemand die er geen belang bij heeft? Ga dan naar Dr. N. Muhsen. Hij weet veel over het onderzoek, maar werkt niet mee aan dit onderzoek. Heeft u een klacht? Bespreek dit dan met de onderzoeker of de arts die u behandelt. Wilt u dit liever niet? Ga dan naar de klachtenfunctionaris. In bijlage A staat waar u die kunt vinden.

14. Hoe geeft u toestemming voor het onderzoek?

U kunt eerst rustig nadenken over dit onderzoek. Daarna vertelt u de onderzoeker of u de informatie begrijpt en of u wel of niet wilt meedoen. Wilt u meedoen? Dan vult u het toestemmingsformulier in dat u bij deze informatiebrief vindt. U en de onderzoeker krijgen allebei een getekende versie van deze toestemmingsverklaring.

Dank voor uw tijd.

16. Bijlagen bij deze informatie

- A. Contactgegevens
- B. Schema onderzoekshandelingen
- C. Toestemmingsformulier proefpersonen
- D. Toestemmingsformulier ouders of voogd

Bijlage A: contactgegevens voor Wageningen Universiteit

Onderzoekersteam

Xinyi Cai, MSc

Lotte Maree-Hulsbergen, MSc

Dr.ir. Elske Brouwer-Brolsma

Prof. dr. ir. Edith Feskens

Contactgegevens

Email: lacs@wur.nl

Tel: 0627539167

Onafhankelijk expert

De onafhankelijk expert kan geraadpleegd worden voor vragen die aan het onderzoek gerelateerd zijn en die u niet aan de onderzoeker wil stellen.

Dr. N. Muhsen, M.D., MFPM.

Email: nmuhsen@hotmail.com

Tel: 06-16963517

Klachtenfunctionaris

De klachtenfunctionaris kan u verder helpen indien u een klacht heeft die u niet met het onderzoeksteam kunt oplossen.

Eveline Waterham, MSc

E-mail: eveline.waterham@wur.nl

Functionaris gegevensbescherming van de instelling

Frans Pingen

Email: Privacy@wur.nl

Autoriteit Persoonsgegevens

www.autoriteitpersoonsgegevens.nl/

Wageningen Universiteit - Commissie Ethische Onderzoek (WUR-REC)

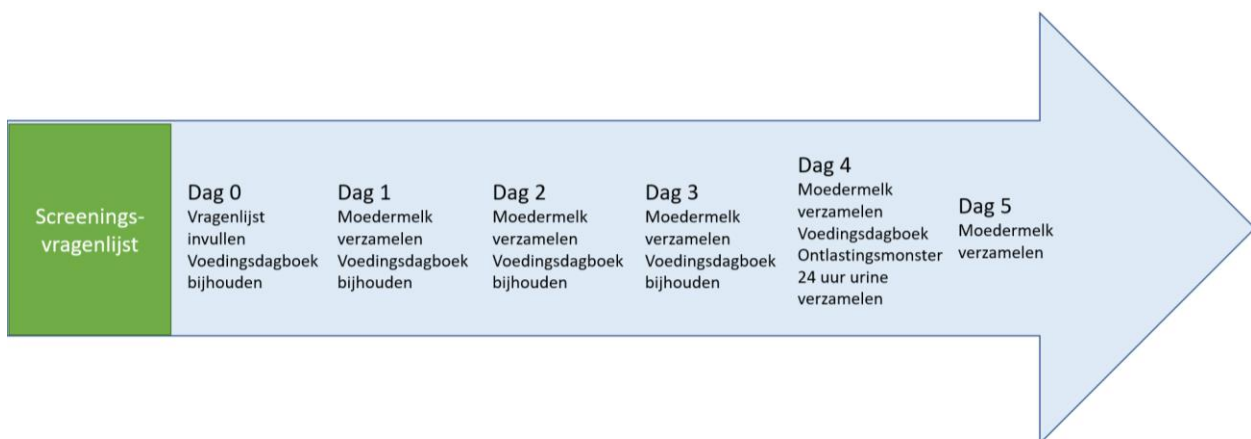
rec@wur.nl

Bijlage B: Schema onderzoekshandelingen

Het onderzoek is verdeeld over 5 opeenvolgende studiedagen tussen de 1^e week en zesde maand na de bevalling.

- Dag 0: We vragen u een vragenlijst over de zwangerschap, bevalling en gezondheid van uw baby en voeding van uw baby in te vullen. Daarnaast vragen we u uw voedingsinname bij te houden via een app.
- Dag 1 tot dag 5: We vragen u in de ochtend moedermelk te verzamelen. Hiervoor krijgt u een handkolf en enkele flesjes. Daarnaast vult u het voedingsdagboekje in via een app. Op de 4^e dag vragen we u ook een 24u urinemonster te verzamelen en wat ontlasting uit de luier van uw baby.

Hieronder ziet u een overzicht van de verschillende dagen. Het plannen van de studiedagen doen we uiteraard in overleg met u. U ontvangt aan het begin van de studie een samenvatting van de van door u gekozen studiedagen en wat er op deze dagen gebeurt. Gemiddeld bent u een uur per dag met dit onderzoek bezig.

Figuur 1. Schema onderzoekshandelingen

Bijlage C: toestemmingsformulier proefpersonen

Behorende bij De LacSa studie

Toestemmingsformulier moeder

- Ik heb de informatiebrief gelezen. Ook kon ik vragen stellen. Mijn vragen zijn goed genoeg beantwoord. Ik had genoeg tijd om te beslissen of ik meedoe.
- Ik weet dat meedoen vrijwillig is. Ook weet ik dat ik op ieder moment kan beslissen om toch niet mee te doen met het onderzoek. Of om ermee te stoppen. Ik hoef dan niet te zeggen waarom ik wil stoppen.
- Ik geef de onderzoeker toestemming om mijn huisarts of specialist informatie te geven over onverwachte bevindingen uit het onderzoek die van belang zijn voor mijn gezondheid.
- Ik geef de onderzoekers toestemming om mijn gegevens en lichaamsmateriaal te verzamelen en gebruiken. De onderzoekers doen dit alleen om de onderzoeksvraag van dit onderzoek te beantwoorden.
- Ik weet dat voor de controle van het onderzoek sommige mensen al mijn gegevens kunnen inzien. Die mensen staan in deze informatiebrief. Ik geef deze mensen toestemming om mijn gegevens in te zien voor deze controle.
- Wilt u in de tabel hieronder ja of nee aankruisen?

Ik geef toestemming om mijn gegevens te bewaren om dit te gebruiken voor ander onderzoek, zoals in de informatiebrief staat.	Ja ☐	Nee ☐
Ik geef toestemming om mijn (overgebleven) lichaamsmateriaal te bewaren om dit te gebruiken voor ander onderzoek, zoals in de informatiebrief staat. Het lichaamsmateriaal wordt daarvoor nog 15 jaar bewaard.	Ja ☐	Nee ☐
Ik geef toestemming om mij eventueel na dit onderzoek te vragen of ik wil meedoen met een vervolgonderzoek.	Ja ☐	Nee ☐

- Ik wil meedoen aan dit onderzoek.

Mijn naam is (proefpersoon):

Handtekening:

Datum : __ / __ / __

Ik verklaar dat ik deze proefpersoon volledig heb geïnformeerd over het genoemde onderzoek.

Wordt er tijdens het onderzoek informatie bekend die de toestemming van de proefpersoon kan beïnvloeden? Dan laat ik dit op tijd weten aan deze proefpersoon.

Naam onderzoeker (of diens vertegenwoordiger):.....

Handtekening:.....

Datum: __ / __ / __

De proefpersoon krijgt een volledige informatiebrief mee, samen met een getekende versie van het toestemmingsformulier.

Bijlage D: Toestemmingsformulier ouders of voogd

Behorende bij De LacSa studie

Ik ben gevraagd om toestemming te geven voor deelname van mijn kind aan dit medisch-wetenschappelijke onderzoek:

Naam proefpersoon (kind): Geboortedatum: __ / __ / __

- Ik heb de informatiebrief voor de proefpersoon/ouders verzorgers gelezen. Ook kon ik vragen stellen. Mijn vragen zijn goed genoeg beantwoord. Ik had genoeg tijd om te beslissen of ik wil dat mijn kind meedoet.
- Ik weet dat meedoen vrijwillig is. Ook weet ik dat ik op ieder moment kan beslissen dat mijn kind toch niet meedoet. Ik hoef dan niet te zeggen waarom ik dat wil.
- Ik geef de onderzoeker toestemming om mijn huisarts die mijn kind behandelt te laten weten dat mijn kind meedoet aan dit onderzoek.
- Ik geef de onderzoeker toestemming om de huisarts en/of specialist van mijn kind informatie te geven over onverwachte uitkomsten van het onderzoek die van belang zijn voor de gezondheid van mijn kind.
- Ik geef de onderzoekers toestemming om de gegevens en lichaamsmateriaal van mijn kind te verzamelen en te gebruiken. De onderzoekers doen dit alleen om de onderzoeksvraag in dit onderzoek te beantwoorden.
- Ik weet dat voor de controle van het onderzoek sommige mensen toegang tot alle gegevens van mijn kind kunnen krijgen. Die mensen staan in deze informatiebrief. Ik geef deze mensen toestemming om de gegevens van mijn kind in te zien voor deze controle.
- Wilt u in de tabel hieronder ja of nee aankruisen?

Ik geef toestemming om de gegevens van mijn kind te bewaren om dit te gebruiken voor ander onderzoek, zoals in de informatiebrief staat.	Ja ☐	Nee ☐
Ik geef toestemming om het (overgebleven) lichaamsmateriaal van mijn kind te bewaren om dit te gebruiken voor ander onderzoek, zoals in de informatiebrief staat. Het lichaamsmateriaal wordt daarvoor nog 15 jaar bewaard.	Ja ☐	Nee ☐
Ik geef de onderzoeker toestemming om informatie op te vragen bij mijn consultatiebureau over de groei van mijn kind.	Ja ☐	Nee ☐
Ik geef toestemming om mij na dit onderzoek te vragen of mijn kind wil meedoen met een vervolgonderzoek.	Ja ☐	Nee ☐

- Ik ga ermee akkoord dat mijn kind meedoet aan dit onderzoek.

Naam ouder/voogd**:

Handtekening:

Datum: __ / __ / __

Naam andere ouder/voogd**:

Handtekening:

Datum: __ / __ / __

Ik verklaar dat ik de persoon/personen hierboven volledig heb geïnformeerd over het genoemde onderzoek.

Wordt er tijdens het onderzoek informatie bekend die de toestemming van de ouder of voogd kan beïnvloeden? Dan laat ik dit op tijd aan hem/haar weten.

Naam onderzoeker (of diens vertegenwoordiger):

Handtekening:

Datum: __ / __ / __